

Голові разової спеціалізованої вченої ради
із розгляду та захисту дисертації
на здобуття ступеня доктора філософії,
доктору наук з державного управління,
професору, завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Хмельницького університету управління та права
імені Леоніда Юзькова
Щепанському Едуарду Валерійовичу

РЕЦЕНЗІЯ

доцентки економічних наук, доцентки

Омельчук Лесі Володимирівни на дисертацію

Кузя Владислава Анатолійовича на тему «Державне регулювання енергетичної безпеки України в умовах геополітичних загроз», поданої на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії в галузі знань

28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю

281 Публічне управління та адміністрування

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах глобальних геополітичних викликів, зокрема внаслідок військового вторгнення росії в Україну, питання енергетичної безпеки набуває винятково важливого значення для національної безпеки та стабільності держави. Військові дії не лише дестабілізують економічну ситуацію в країні, але й створюють серйозні загрози для енергетичної інфраструктури, що є основою функціонування економіки, оборони та критичної інфраструктури. Актуальність даного дослідження полягає в розробці і впровадженні комплексних заходів щодо модернізації енергетичної сфери, що повинні включати не тільки технічні аспекти, а й вдосконалення нормативно-правової бази, реформування системи управління енергетичними ресурсами та впровадження інноваційних підходів

до регулювання енергетичних ринків. Глобальні зміни в енергетичній політиці, такі як перехід до «зеленої» енергетики, декарбонізація та виконання міжнародних кліматичних угод, вимагають від України адаптації національних енергетичних стратегій до нових умов. Це включає інтеграцію відновлюваних джерел енергії в енергетичний баланс, підвищення енергоефективності, а також розробку стратегічних заходів для зменшення залежності від імпортованих енергоресурсів. Усе це вимагає глибокого аналізу існуючих проблем, прогнозування можливих ризиків та створення ефективних інструментів державного регулювання, що дозволять не тільки зміцнити енергетичну незалежність України, але й сприяти її економічному процвітанню в умовах зростаючих глобальних викликів.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані у дисертації

У дисертації автор чітко визначив об'єкт і предмет дослідження, а також завдання, які відповідають основному змісту роботи. Структура дисертації логічно вибудована та сприяє глибокому аналізу теоретичних і правових основ державного регулювання енергетичної безпеки, виявленню основних викликів та загроз у цій сфері, а також оцінці міжнародного досвіду, який може бути адаптований до українських умов. Наукові положення та висновки, викладені в роботі, ґрунтуються на детальному аналізі національного законодавства, офіційних даних та європейських директив, що робить їх логічними, послідовними та обґрунтованими. Отримані наукові результати є науково обґрунтованими і підтверджені достатньою кількістю джерел, що забезпечує їх достовірність та відповідність вимогам академічної доброчесності.

Висновки дисертації логічно випливають із матеріалів наукового дослідження та адекватно відображають його результати. Вони є науково обґрунтованими, логічними та мають об'єктивне підґрунтя, що свідчить про високий рівень наукової новизни і практичної значущості роботи. У результаті дослідження автор сформулював нові підходи до розв'язання проблеми державного регулювання енергетичної безпеки України в умовах

геополітичних загроз, що мають практичне застосування для формування політики енергетичної безпеки на державному рівні.

Усі наукові положення, висновки і рекомендації, які сформульовані у дисертації, достатньою мірою обґрунтовані та відповідають меті та завданням роботи, що забезпечується адекватністю обраних методів дисертаційного дослідження.

Заслуговує на увагу проведена автором градація загроз енергетичній безпеці України, наведені конкретні приклади в межах досліджуваної сфери, що дало змогу виокремити потенційні ризики для енергетичної безпеки України, що, в перспективі. Можуть стати реальними загрозами.

Підтримуємо позицію автора щодо удосконалення теоретичних підходів до розуміння механізмів державного регулювання енергетичної безпеки, враховуючи окупацію частини території України, кризову ситуацію у всіх сферах життєдіяльності суспільства й держави, трансформацію міжнародної системи безпеки та виокремлення автором політичного, правового, організаційного, економічного, безпекового та ідеологічного механізмів.

Автором сформульовано авторське визначення понять «енергетична безпека держави в умовах впливу геополітичних загроз» як стан захищеності національних інтересів держави в енергетичній сфері в умовах посилення викликів та глобалізаційних загроз, економічна доступність належної якості енергетичних ресурсів, передусім, для внутрішніх споживачів енергії з мінімізацією негативного впливу на довкілля; «державне регулювання енергетичної безпеки в умовах впливу геополітичних загроз» як цілеспрямовану стабілізуючу діяльність органів влади на процеси та об'єкти в сфері енергетичної безпеки з метою забезпечення координуючого та регулюючого впливу суб'єктів забезпечення енергетичної безпеки та забезпечення балансу інтересів учасників національного енергетичного ринку; «механізми державного регулювання енергетичної безпеки» як комплекс інструментів, способів, форм та важелів впливу, що застосовуються органами державної влади для забезпечення енергетичної безпеки та превенції

деструктивного негативного впливу зовнішнього середовища в умовах кризи, воєнного стану чи періоду післявоєнної відбудови.

Заслуговує на увагу науковий інтерес Кузя В. А. до інших актуальних, відкритих до наукових дискусій проблем, що мають місце в сучасній науці публічного управління.

Повнота викладу положень дисертації в роботах, опублікованих автором. Обґрунтованість та достовірність положень, рекомендацій і висновків дисертаційної роботи Кузя В.А. підтверджується їх апробацією на міжнародних науково-практичних конференціях, а також публікацією наукових праць у фахових вітчизняних і зарубіжних наукових виданнях. Результати дисертаційного дослідження відображені автором у 10 публікаціях, з яких 3 статті опубліковані у наукових фахових виданнях України з державного управління, 1 стаття – в зарубіжному науковому виданні та 6 тез – у матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій.

Ознайомлення з публікаціями автора, аналіз змісту дисертації та її висновків дає підстави розглядати дане дослідження як таке, що має пошуковий характер, відзначається науковою новизною.

Дискусійні положення дисертації та зауваження щодо її змісту. Дисертаційне дослідження В. А. Кузя в цілому оцінюється позитивно, водночас слід вказати на окремі дискусійні положення наукового доробку та висловити деякі зауваження і пропозиції, зокрема:

1. Робота склала ще більш позитивне враження за умови деталізації запропонованого дисертантом у новизні стейкхолдер-орієнтованого підходу саме у сфері енергетичної безпеки. Це б уможливило розгалужене сприйняття представленого дослідницького матеріалу.

2. У вступі дисертаційного дослідження варто було б не тільки перерахувати вітчизняних та іноземних вчених, які присвячували та присвячують свої наукові публікації дослідженню державного регулювання енергетичною безпекою, а й зазначити їх внесок у вирішення такої науково-прикладної задачі.

3. В дисертації зустрічаються окремі невідповідності технічним вимогам (неправильні відступи абзаців) і ряд стилістичних погрешностей, які, тим не менш є поодинокими та не носять системного характеру.

Зазначені нами міркування та побажання не завадили загальному позитивному сприйняттю даної дисертації та мають характер рекомендацій. Представлена дисертаційна робота є завершеною; сформульовані у ній положення, результати та висновки становлять наукову й практичну цінність.

Загальний висновок. Дисертаційне дослідження Кузя В. А. на тему «Державне регулювання енергетичної безпеки України в умовах геополітичних загроз», відповідає вимогам, встановленим відповідно до вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із подальшими змінами), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502), а його автор – Кузь Владислав Анатолійович – заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Рецензентка:

доцентка кафедри публічного управління
та адміністрування Хмельницького університету
управління та права імені Леоніда Юзькова,
кандидатка економічних наук, доцентка

Леся ОМЕЛЬЧУК